

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 2005.7.20.
COM(2005) 330 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK
ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK**

**Közös cselekvések a növekedésért és a foglalkoztatásért:
A Közösség lisszaboni programja**

[SEC(2005) 981]

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

Közös cselekvések a növekedésért és a foglalkoztatásért: A Közösség lisszaboni programja

1. A BIZAKODÁS ÉS ELTÖKÉLTSG ÜZENETE

A növekedést és foglalkoztatást célzó lisszaboni partnerség központi üzenete mélységesen bizakodással teli és eltökélt: az európai társadalom, gazdaság és környezet előtt álló kihívások leküzdhetőek. Ha ezeket jól kezelik Európa új lehetőségeivé válhatnak a növekedés és munkahelyteremtés terén.

Európa jelenleg döntő fontosságú válaszút előtt áll, mivel belső és külső kihívásokkal is meg kell küzdenie. Egyfelől Európának meg kell oldania az idősödő népesség problémáját, amely hosszú távon a munkaképes népesség jelentős csökkenését eredményezi, miközben a nyugdíjba vonultak aránya nő. Amennyiben a munkaerő méretének csökkenését nem kompenzálják a munkatermelékenység növelésével, a potenciális növekedés mértéke 2040-re drámaian, kb. 1%-ra csökken, amely mindössze a jelenlegi szint fele. A gazdasági teljesítmény ilyen mérvű csökkenése az időskorhoz kapcsolódó kiadások emelkedése mellett az európai szociális modellt jelentős megpróbáltatásnak tenné ki. Másfelől pedig a globalizáció megnövekedett üteme az EU gazdaságát a külföldről érkező egyre növekvő versenynek teszi ki. Egyre bővül azoknak a gazdasági tevékenységeknek a köre – jelenleg ide tartozik a csúcstechnológiás és munkaigényes áruk és szolgáltatások előállítása –, amelyeknek szembe kell nézniük a külső versennyel. Az EU K+F-beruházásai megközelítették a stagnálás szintjét. Ha jelenlegi tendenciák folytatódnak 2010-re a K+F-beruházások szintje a GDP 2,2%-át teszi ki, amely jelentősen a közösen elfogadott 3%-os célkitűzés alatt van. Mindezek fényében olyan fontos döntéseket kell hozni, amelyek meghatározzák Európa gazdasági és társadalmi jövőjét.

2005. február 2-án a **Bizottság új kezdetet javasolt a lisszaboni stratégiának**, amelynek keretében az Európai Unió erőfeszítései két fő feladatra összpontosulnak – erősebb, és tartósabb növekedés megvalósítása valamint több, és jobb minőségű munkahely teremtése.¹ Az Európai Unió intézményei az újraindítás lendületét azóta fokozatosan konkrét cselekvésekre váltják. Az **Európai Tanács márciusi ülése**, az Európai Parlamenttel és az európai szociális partnerekkel együtt, **egybehangzóan támogatta** a Bizottságnak a lisszaboni stratégia újratekintésére és céljainak átirányítására vonatkozó javaslatát.

A növekedés és foglalkoztatás elősegítését célzó lisszaboni partnerség célja gazdaságunk modernizálása egyedülálló szociális modellünk megőrzése érdekében, a növekvő mértékben globalizálódó piacok, a technológiai változások, környezeti feszültségek, valamint az idősödő népesség ellenére. A stratégia a fenntartható fejlődési követelmények szélesebb kontextusába is belehelyezhető, amely szerint a jelenlegi szükségletekről úgy kell gondoskodni, hogy az ne veszélyeztesse a jövő generációk lehetőségét a saját szükségleteikről való gondoskodásra.

¹ COM(2005) 24., 2005.2.2.

Rendelkezőnk magas életszínvonalunk fenntartásához szükséges forrásokkal, de lépéseket kell tenni azok felszabadítására. Európának többet kell befektetnie a fiatalokba, az oktatásba, a kutatásba és fejlesztésbe, hogy így biztosítani tudjuk társadalmunk számára azokat az eszközöket és kilátásokat, amelyek a jólét és minden polgár biztonságának megteremtéséhez szükségesek. Piacainkat még nyitottabbá tesszük, csökkentjük a bürokráciát és modern infrastrukturális beruházásokat valósítunk meg, hogy vállalatunk képesek legyenek a növekedésre, az innovációra és az új munkahelyek megteremtésére. Továbbá megteesszük a szükséges lépéseket a képzett és vállalkozói munkaerő létrehozására, hogy minden európai polgár élvezhesse a magas foglalkoztatási aránnyal rendelkező társadalom, a magas szintű szociális védelem, valamint az egészséges környezet előnyeit. Az említett lépéseket eredményes makrogazdasági politikák fényében tesszük meg.

A célok impozánsak, de a hozzájuk vezető lépések magyarázatra szorúlnak. Manapság a társadalmunk előtt álló kihívások néhány polgárban a bizonytalanság és pesszimizmus érzését keltik. A társadalmi és gazdasági haladás gyakran idéz elő az egyének életében jelentkező – a kockázat és haszon lehetőségével egyaránt járó – komoly változást. A polgárok jogos aggodalmát komolyan figyelembe kell venni, és az új stratégiánk révén a polgárok mindennapi életében jelentkező előnyöket megfelelően el kell magyarázni.

A növekedés fellendítése és az új munkahelyek teremtése kulcsszerepet töltenek be azon forrásaink feltárásában, amelyek gazdasági és szociális ambícióink megvalósításához szükségesek, és amelyek fontosak környezeti célkitűzéseink eléréséhez. A közelmúlt nyilvános vitái rámutattak arra, hogy mindez roppant jelentőséggel bír polgáraink számára. E nagyra törő projekt újraindítása mindkettő biztosítását céljának tekint. Néhány politikai intézkedés esetében időre lesz szükség ahhoz, hogy érzékelhető eredményt hozzon. Mások viszont gyorsan előnyre járnak. Akárhogy is, mindenképp a sürgősség és a kollektív felelősség tudatával kell hozzájuk viszonyulni. Nincs veszíteni való idő.

2. CSELEKVÉSI MEGBÍZÁS

A lisszaboni stratégia újraindításának egyik fontos eleme a stratégia kormányzati struktúrájának teljes felülvizsgálata a nemzeti és közösségi szintű kötelezettségek egyértelműbb meghatározása céljából a feladatok és kompetenciák jobb összeillesztése érdekében. A Bizottság kiegészíti a tagállamok erőfeszítéseit. Következésképp a közösségi és tagállami szintű politikai intézkedések egymást kiegészítő, de különálló menetrendre válnak szét.

Míg a növekedés és foglalkoztatás elősegítését célzó lisszaboni partnerség sikere elsősorban a tagállamokon és a szükséges strukturális reformok bevezetésére irányuló elhatározásukon múlik, addig ahhoz a stratégia közösségi dimenziója alapvető fontosságú hozzáadott értékkel járul hozzá. Sőt, a legnagyobb szinergiák és hatékonyság csak akkor érhető el, ha a nemzeti reformintézkedéseket közösségi szintű cselekvések egészítik ki. A közösségi lisszaboni programban bemutatott politikai intézkedések **nyilvánvaló hozzáadott értéket** kínálnak a közösségi szinten véghezvitt vagy koordinált cselekvések révén. Az említett hozzáadott érték különösen egyértelmű a belső piachoz, az infrastruktúra javításához és az üzleti vállalkozások feltételeire vonatkozó jobb keretek létrehozásához kapcsolódó közösségi politikák esetében. Ugyanakkor sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni a tudást, oktatást és képzést elősegítő politikákra az EU versenyképességének és fenntartható növekedésének – a társadalmi és területi kohézió biztosítása mellett történő – erősítése érdekében.

Az Európai Tanács júniusban megerősítette a növekedésre és foglalkoztatásra vonatkozó integrált iránymutatásokat, amelyek a tagállamok növekedésre és foglalkoztatásra vonatkozó nemzeti programjai alapjául szolgálnak. Az Európai Tanács ugyanakkor felkérte a Bizottságot, hogy a nemzeti programok megfelelőjeként nyújtson be egy „**közösségi lisszaboni program**”-ot, amely a közösségi szinten tett cselekvésekre vonatkozik. Ennek a programnak a struktúrája a növekedésre és foglalkoztatásra vonatkozó integrált iránymutatások szerkezetét követi. Az e program keretében javasolt politikai intézkedések három fő területre sorolhatók:

- A növekedést elősegítő tudás és innováció,
- Európa vonzóbbá tétele a befektetések és a munkavállalás számára,
- Több és jobb minőségű munkahely teremtése

Az elért haladást – uniós és nemzeti szinten egyaránt – az EU elért haladásról szóló egységes éves jelentésében vizsgálják felül. A közösségi szint tekintetében a jelentés az említett közösségi lisszaboni programban felsorolt cselekvések rendszeres ellenőrzésére alapul. Az EU elért haladásról szóló éves jelentése a tagállamok nemzeti programjainak végrehajtását is értékeli. Ezen éves értékelés alapján a Bizottság – szükség esetén – meghatározza a közösségi szinten szükséges további intézkedéseket, és ennek megfelelően felülvizsgálja a közösségi lisszaboni programot.

A **2007-2013 közötti időszak pénzügyi tervéről** szóló megegyezés hiánya ellenére a Bizottság a megegyezés közeljövőben történő megszületésére számít, és nyomatékosan javasolja a tagállamok számára, hogy hozzanak döntést a növekedési és foglalkoztatási versenyképességre vonatkozó cselekvések megfelelő finanszírozásáról.

3. A KÖZÖSSÉGI LISSZABONI PROGRAM – A NÖVEKEDÉS ÉS FOGLALKOZTATÁS MENETRENDJE

A makro- és mikrogazdasági, valamint foglalkoztatottsági politikák megtervezése és végrehajtása elsődlegesen a tagállamok feladata és azokat a nemzeti reformprogramokban határozzák meg az idén ősszel. Az integrált növekedési és foglalkoztatottsági útmutatás az ilyen politikák számára nyújt eligazítást.

A Közösség az átfogó gazdaság- és foglalkoztatáspolitikai menetrendhez a belső piac kiteljesítésével, valamint a nemzeti politikákat támogató és kiegészítő közös politikák és tevékenységek végrehajtásával járul hozzá. A Közösség különösen az alábbi magas hozzáadott értékkel rendelkező **kulcsfontosságú cselekvésekre összpontosít**:

- a tudás és az innováció támogatása Európában,
- az állami támogatáspolitikai reformja,
- az üzleti vállalkozások működését meghatározó szabályozási keret javítása és egyszerűsítése,
- belső piac kiteljesítése a szolgáltatások számára,
- a DOHA-forduló nagyra törő megállapodásának megvalósítása

- a fizikai, a munkaerő és a tudományos mobilitás akadályainak megszüntetése,
- a gazdasági migrációra vonatkozó közös megközelítés létrehozása,
- a gazdasági szerkezetátalakítás társadalmi következményeinek kezelésére irányuló erőfeszítések támogatása.

A közösségi lisszaboni program intézkedéseinek teljes listája a mellékletben² található, amely meghatározza a szabályozási területen elrendelt intézkedéseket, valamint a szakpolitikák kidolgozására vonatkozó pénzügyi eszközöket és javaslatokat. Az Európai Unió növekedési potenciáljának fokozására tett erőfeszítéseket a stabil makrogazdasági politika mellett kell megvalósítani. A Stabilitási és Növekedési Paktum végrehajtásának közelmúltban elfogadott javítása segíti a jobb makrogazdasági stabilitás elérését az EU-n belül, amely alapvető tényező a fenntartható gazdasági növekedés és munkahelyteremtés megvalósításában.

A Bizottság azt javasolta, hogy a **strukturális alapok és a kohéziós alap** által támogatott programok a tudásba, innovációba és kutatási kapacitásokba, továbbá javított oktatásba és szakmai képzésbe történő beruházásokra irányuljanak, ekképp biztosítva a munkavállalók számára azokat az ismereteket, amelyek a változással való megbirkózáshoz és új tevékenységek kezdéséhez szükségesek. Ezek a gazdasági infrastruktúra támogatása révén hozzájárulnak a tagállamok, régiók és városok vonzerejének javításához. Jelentős infrastrukturális befektetéseket kell megvalósítani a közlekedés, a környezetvédelem és energiaágazat területén az olyan – különösen az új tagállamokban található – régiókban, amelyek lemaradtak, a növekedés és az Unió többi tagállamával való hosszú távú konvergencia elősegítése érdekében. A hatékony infrastrukturális hálózatok – mivel javítják az elérhetőséget – előfeltételei az üzleti vállalkozások növekedésének és a munkahelyteremtésnek ezeken a területeken.

Az új **vidékfejlesztési alap** sokkal célzottabban összpontosít a vidéki területeken történő növekedés és munkahelyteremtés biztosítására, miközben védi és fejleszti a természeti erőforrásokat. Az erőforrásokat a gazdálkodási és erdészeti ágazatban az emberekbe, innovációba, know-howba és tőkébe, a vidéki területeken az IKT bevezetésébe történő előremutató befektetésekre, valamint – különösen a nők és a fiatalok esetében – a vidéki diverzifikáció révén létrejövő több és jobb munkahely megteremtésére kell összpontosítani.

A Bizottság a közelmúltban nyújtotta be a **2007–2013 közötti időszakra szóló közösségi stratégiai iránymutatások**³ egy csoportját, amelyek a kohéziós politika és a vidékfejlesztési programok új generációját nagyobb mértékben a növekedésre és munkahelyteremtésre irányítja. Ezek az iránymutatások törekednek szorosan összehangolni a kohéziós és vidékfejlesztési politikát a lisszaboni menetrenddel, és keretet határoznak meg annak biztosítására, hogy a prioritások – a vonzó Európa, amely lehetőséget nyújt a befektetésekre és munkára, a tudásra és az innovációra, valamint a mindenki számára történő munkahelyteremtésre – tükröződjének a nemzeti és regionális szintű operatív programokban.

Az **Európai Beruházási Bank (EBB)** és az **Európai Beruházási Alap (EBA)** finanszírozás tekintetében történő horizontális hozzájárulását – különösen az EBB Innováció 2010-kezdemenyyezése révén – is ki kell emelni.

² SEC(2005) 981, 2005.7.20.

³ COM(2004) 299., 2005.7.5. és COM(2005) 304., 2005.7.5.

3.1. Tudás és innováció – a fenntartható növekedés motorjai

A tudás egy olyan alapvető fontosságú tényező, amely révén Európa meg tudja őrizni nemzetközi versenyelőnyét. Az Európai Unió az erőforrások összevonásával, valamint a kiválóságra alapuló kutatás számára történő versenyképes környezet biztosításával tud a legjobban hozzájárulni Európa kutatási potenciáljának javításához. A tudásba és innovációba történő nagyobb és hatékonyabb befektetés szükséges a GDP 3%-át kitevő kutatási befektetésre vonatkozó átfogó EU-s célkitűzés megvalósításához, valamint az Európát versenyképesebbé tevő, munkahelyeket teremtő és a fenntartható növekedést biztosító kapacitások és eszközök kifejlesztéséhez. Miközben a nagyobb mértékű és jobb befektetések bátorításának felelőssége jobbra a tagállamokra hárul, a Közösség kiegészíti ezt az erőfeszítést a közösségi költségvetésből, hogy serkentse, szervezze és kihasználja a kutatás, az innováció és az oktatás területén történő EU-szintű együttműködés minden formáját. A **közösségi szabályozás és a közösségi finanszírozás kombinációja** a technológiai innováció elősegítését, valamint az embereknek és a tőkének az európai kutatásba és innovatív üzleti vállalkozásokba történő vonzását fogja szolgálni.

A növekedés, foglalkoztatás és kohézió elősegítésére a szabályozás területén a Bizottság az állami támogatáspolitikát átfogó reformját⁴ jelentette be. A számos módosításra azért van szükség, hogy előmozdítsák az állami támogatásnak a tudás és innováció felé történő irányítását. A K+F-re vonatkozó állami támogatási keretet számottevően módosítani kell az állami kutatóintézetek és az ipar közötti együttműködés bővítése érdekében, illetve ki lehet azt terjeszteni az innovációt – különösen a kis- és középvállalkozásokat (KKV-eket) – támogató új előirányzatok fedezésére. Továbbá elrendelték a fiatal és innovatív vállalatoknak nyújtott állami támogatás elősegítése ne csak pénzügyi támogatás révén történjen, hanem a kockázati tőke-finanszírozáshoz való hozzáférés elősegítésével is. Az innovációt támogató környezet javát szolgáló intézkedések – beleértve a szakképzési, a mobilitási és a csoportosulási támogatásokat – ugyancsak élvezhetik a rugalmasabb rendelkezésekből adódó előnyöket. Összességében a reform javítja az innováció általános feltételeit a tagállamok egyszerűsített közigazgatási kereteiben. Mivel a versenyző piacok továbbra is az innováció és tudás ösztönzésének legjobb eszközei maradnak, az új szabályozás biztosítja, hogy az állami támogatást csak ott ítélik meg, ahol jelentős társadalmi hatásról van szó és a versenyfeltételek nem torzultak.

A közösségi finanszírozás tekintetében a Bizottság két jelentős kiadási programot javasolt a 2007-2013 közötti időszakra, név szerint a **hetedik kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs (KTF) tevékenységekre vonatkozó keretprogramot⁵**, valamint a **versenyképességi és innovációs keretprogramot⁶**.

A 7. KTF keretprogramról szóló javaslat a kiválóság elősegítésével, az Európai kutatási erőfeszítések széttöredezettségével, a tudás és a kutatók szabad mozgásával, Európának a kutatási eredmények kihasználásában mutatott gyengeségével, valamint a K+F alapú regionális csoportosulások elősegítésével foglalkozik. A javasolt tevékenységek az ipari szükségleteket kiemelten figyelembe veszik, mivel az ipari irányítás alatt álló technológiai platformok által kifejlesztett stratégiai kutatási menetrend előnyeit hasznosítják. A tevékenységek magukban foglalják az **információs és kommunikációs technológiákkal (IKT-k)** kapcsolatos fokozott kutatást és innovációt. Továbbá az „i2010 – Európai

⁴ COM(2005) 107., 2005.6.7.

⁵ COM(2005) 119., 2005.4.6.

⁶ COM(2005) 121., 2005.4.6.

információs társadalom a növekedésért és foglalkoztatásért” elnevezésű kezdeményezés célja, hogy támogassa az említett technológiák létrehozását és használatát, mivel azok a társadalmi és gazdasági fejlődés szempontjából kulcsfontosságú hajtóerőt képviselnek.

A KTF-keretprogram az európai versenyképesség szempontjából kiemelkedő jelentőségű területeken működő állami és a magánszféra közötti széles körű partnerkapcsolatokra vonatkozóan új és nagyra törőbb megközelítést vezet be. Ezeket a iparral – különösen a jelenleg az innovatív gyógyászat, nanoelektronika, beágyazott rendszerek, a repülés, a légiforgalmi szolgáltatás, a hidrogén és üzemanyagcellák, valamint a környezetvédelmi és biztonsági globális monitoring területén előirányzott közös technológiai kezdeményezéseken keresztül⁷ – folytatott párbeszéd során határozzák meg. A keretprogram egy új kockázatmegosztási mechanizmust is bevezet, amely javítja az EBB hiteleihez való hozzáférést.

A KTF-keretprogram kiemelt figyelmet fordít a **KKV-k növekedési lehetőségeire** – azáltal, hogy segíti őket a kutatás végrehajtásában vagy kiszervezésében, az új technológián alapuló termékek és piacok létrehozásában, a hálózatok kiterjesztésében, a kutatási eredmények kiaknázásában, a technológiai know-how megszerzésében, alkalmazottaik változásokkal való megbirkózásához szükséges képzésében –, és így több munkahelyet teremt.

A **versenyképességi és innovációs keretprogram** elsősorban a KKV-k és vállalkozók szükségleteit veszi figyelembe. A piachoz, a finanszírozási és támogatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása által a program támogatja az innovatív üzleti vállalkozásokat, elősegíti az IKT-k és környezetvédelmi technológiák bevezetését, és kockázati tőkebefektetések révén előmozdítja mindezek finanszírozását is.

A **transzeurópai hálózatok költségvetési tételei** támogatják a KTF tudásának és innovatív programjainak gyakorlati alkalmazását olyan ipari projektek által, amelyeknek a túlterhelés csökkentésében és a termelékenység növelésében kell segíteniük. Ezek közül a legfontosabbak a Galileo (műholdas rádiónavigáció az összes közlekedési mód számára), az ERTMS (a vasút számára) és a SESAME (légi forgalmi irányítás), valamint egyéb intelligens közlekedési rendszerek alkalmazásai.

A **környezetvédelmi, energiahatékony és megújuló energiatechnológiákban** jelentős gazdasági, környezeti és foglalkoztatási potenciál rejlik. A Bizottság ezért fokozza a környezettechnológiák fejlesztésének és alkalmazásának, valamint az ökoinnovációk bevezetésének előmozdítását, különösen a környezettechnológiai cselekvési terv⁸ révén. Az ilyen technológiákat egyfelől a fokozott kutatás- és technológiaterjesztési erőfeszítések támogatják, másfelől a strukturális alapokon és az Európai Beruházási Bankon keresztüli állami és magánbefektetések, különösen a szénszegény technológiák elősegítésére.

A **közösségi szabadalomról** szóló megállapodás továbbra is az Unió a tudásalapú, innovatív gazdaság elősegítése iránti elkötelezettségének létfontosságú eleme marad. A Bizottság továbbra is támogatja az **erős ipari kapacitás** fenntartását célzó erőfeszítéseket – kutatási, szabályozási és finanszírozási kihívások európai szinten történő közös kezelése által – az olyan esetekben, amikor nagyságrend- vagy hatáskörbeli okokból kifolyólag az egyes tagállamok nem képesek egymaguk megszüntetni piaci és állami politikai hiányosságait.

⁷ SEC(2005) 800, 2005.6.10.

⁸ COM(2004) 38., 2004.1.28. és COM(2005) 16., 2005.1.27.

3.2. Tegyük Európát még vonzóbb befektetési célponttá és munkahellyé!

A több befektetés vonzása, a foglalkoztatás generálása és a növekedés felgyorsítása érdekében fontos az ágazatokon belüli és a tagállamok közötti piacra jutás elősegítése. A Bizottság ezért **kiemelt prioritást tulajdonít a belső piac kiteljesítésének és a szabályozási környezet javításának**, mivel ez a két legfontosabb politikai eszköz a munkahelyek teremtésére és Európa növekedési teljesítményének javítására.

A **jobb szabályozás** jelentős pozitív hatással van a gazdasági növekedés, foglalkoztatás és termelékenység keretfeltételeire. A jogszabályok minőségének javításával megfelelő ösztönzést ad az üzleti vállalkozásoknak: csökkenti a szükségtelen költségeket, valamint elhárítja az akadályokat az alkalmazkodás és innováció útjából. A jobb szabályozást célzó kezdeményezésekben – a Bizottság és a tanácsi elnökségek által – elrendelt intézkedéseket késedelem nélkül végre kell hajtani.

A Bizottság főleg három területen folytatja tovább munkáját:

- A Bizottság jogalkotási és munkaprogramjában meghatározott új politikai kezdeményezéseket, mint például a fehér könyvek, jogszabályi javaslatok és kiadási programok, megbízható hatásvizsgálatoknak vetik alá.
- A Tanács/Parlament előtt függőben lévő javaslatok alapos átvilágítása az ilyen javaslatok potenciális módosításához, helyettesítéséhez vagy visszavonásához vezethet.
- A hatályban lévő, kulcsfontosságú jogszabályok egyszerűsítésére kell törekedni, illetve az ágazati cselekvési tervek alapján az egyszerűsítési program új fázisát kell elindítani.

A nem hatékony szabályozás, a piacra jutási nehézségek és a nem elégséges versenypiaci nyomás akadályozhatja az innovációt a magas a növekedési potenciállal rendelkező ágazatokban és csökkentheti a fogyasztóknak nyújtott előnyöket. A Bizottság ezért számos ágazati felülvizsgálatot indított, amelyek célja a kulcsfontosságú ágazatokban a növekedést és az innovációt gátló akadályok azonosítása, különös tekintettel a KKV-kre. Továbbá a Bizottság új megközelítést dolgoz ki a **KKV-k aggodalmainak** figyelembe vételére a közösségi jogszabályok és politikák javaslata során.

A szolgáltatások belső piacát teljesen működőképpé kell tenni az európai szociális modell megőrzése mellett. A **szolgáltatási ágazatnak** volt köszönhető majdnem minden új munkahely, amely 1997 és 2002 közötti időszakban az EU-ban létrejött. Ma az EU-ban megtermelt hozzáadott érték 70%-a származik a szolgáltatásokból. Azonban a szolgáltatások az EU-n belüli kereskedelemnek mindössze hozzávetőleg 20%-át teszik ki. Az egységes szolgáltatási piac megteremtésének középtávon a GDP szintjének 0,6%-os, a foglalkoztatottság szintjének 0,3%-os (akár 600 000 munkahelyet kitevő) növekedését kell eredményeznie. A Bizottság konstruktívan együttműködik az Európai Parlamenttel, a Tanáccsal és a jogalkotási folyamat egyéb érdekelt feleivel, hogy széleskörű megegyezést biztosítson a módosított Szolgáltatási-irányelv tekintetében.

A hatékony és jó minőségű **általános gazdasági érdekű szolgáltatások** nyújtása az európai jóléti állam kulcsfontosságú összetevője és nélkülözhetetlen a társadalmi és területi kohézió biztosításához, valamint hozzájárul versenyképességhez. Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló fehér könyv utánkötése révén a Bizottság kezdeményezéseket tesz annak érdekében, hogy további útmutatást nyújtson erről az elvről.

A **pénzügyi piacok** teljes integrálása emeli a teljesítményt és a foglalkoztatást azáltal, hogy lehetővé teszi a tőke hatékonyabb elosztását, valamint hogy az üzleti vállalkozások finanszírozása számára jobb feltételeket biztosít. Mivel a jogszabályok nagy részét már elfogadták, a figyelem most a szabályok végrehajtására és következetes alkalmazására irányulhat. Ugyanakkor fontos, hogy minden még meglévő piacra jutási akadállyal foglalkozni kell.

Az egységes piac hatékony működéséhez, az áruk, szolgáltatások és emberek szabad áramlásának olyan megfelelő és fenntartható infrastruktúrára van szüksége, amely másfelől lényeges helymeghatározási tényező az üzleti befektetések számára. A közösségi finanszírozás és szabályozás kiegészítik a nemzeti hálózatok összekapcsolódásának, átjárhatóságának és hozzáférhetőségének elősegítésére tett nemzeti erőfeszítéseket. Az Európai Uniónak minden erőfeszítést meg kell tennie annak érdekében, hogy a transzeurópai közlekedési hálózat (TEN) közlekedési költségvetési tételéből és az egyéb közösségi költségvetési és pénzügyi eszközökből hozzáférhető támogatást a közösségi iránymutatásokról szóló határozatban⁹ kiválasztott 30 főbb kiemelt közlekedési tengelyre és projektre koncentrálja. A tagállamoknak teljesíteniük kell arra vonatkozó kötelezettségvállalásukat, hogy megkezdik a 45 **“quick start” határokon átnyúló közlekedési és energetikai, szélessávú hálózati, K+F, valamint innovációs projekttel** kapcsolatos munkálatokat. Az egymásutáni projektekre alapuló európai koordinációnak az érintett tagállamok – a tervezési és finanszírozási folyamat elindítására vonatkozó – világos kötelezettségvállalásával kell társulnia.

Az egyszerre több tagállamban működő vállalatok előtt, a 25 tagországban a vállalatok adózását irányító különböző szabályok meglétéből következő nehézségek áthidalása érdekében a Bizottság kísérletet tesz a **közös konszolidált társasági adóalapról** és annak végrehajtásáról szóló megállapodásra.

A Közösség elkötelezett a – kétoldalú és regionális kereskedelmi megállapodásokkal kiegészített – DOHA-forduló nagyra törő megállapodásának megvalósítása mellett. A Bizottság nemzetközi szinten továbbra is törekszik **szabályozási és közigazgatás párbeszédre**, amely magában foglalja a kétoldalú repülési és tengeri szolgáltatási megállapodásokat, mivel ez egy eszköz arra, hogy normáinkat máshol is fenntartsuk és alkalmazzuk. Ezenkívül a Bizottság tovább folytatja a szellemi tulajdonjogok harmadik országokban történő betartatására vonatkozó stratégiát, amely a szerzői jogi kalózkodás és hamisítás terjedésének megállítására tett erőfeszítés. Egy új kezdeményezést is elindítanak a harmadik országok beszerzési piacaira vonatkozó jobb piacra jutás sürgetése céljából.

3.3. Több és jobb munkahely megteremtése

Amennyiben Európa szeretné megvalósítani a teljes foglalkoztatást, javítani a munkahelyek minőségét és termelékenységét, valamint erősíteni a társadalmi és területi kohéziót, akkor több embert kell a foglalkoztatásba vonzania és ott tartania, növelnie kell a munkaerő-kínálatot, modernizálnia kell a szociális védelmi rendszereket, javítania kell a munkavállalók és vállalatok alkalmazkodóképességét, valamint növelnie kell a humántőke-befektetéseket a jobb oktatás és szakképzettség révén.

⁹

Az 1692/96/EK határozatot módosító 2004.4.29-i határozat.

Az említett célkitűzések és prioritások alkotják a közelmúltban elindított **szociálpolitikai menetrend**¹⁰ lényegét, és az integrált növekedési és foglalkoztatási iránymutatásokban is tükröződnek. Miközben a foglalkoztatási, szociális védelmi, oktatási és szakképzési politikákért a fő felelősséggel a nemzeti hatóságok tartoznak, a Közösség kiegészíti erőfeszítéseiket. Az európai szociális partnereket felkéri, hogy játszanak központi szerepet.

A Közösség elkötelezte magát a **gazdasági szerkezetátalakítás előrelépésének és kezelésének javítása** mellett. A szerkezetátalakítás és áttelepítés a gazdasági haladás és a piaci integráció elkerülhetetlen következménye. Amennyiben azonban bekövetkeznek destabilizáló hatással lehetnek az érintett polgárookra és közösségekre. Az ilyen esetekben minden olyan elérhető eszközt mobilizálni kell, ami segíti az érintetteket abban, hogy meg tudjanak birkózni a változásokkal, és új lehetőséggé tudják azokat alakítani, miközben számukra megfelelő biztonságot és szociális védőhálót nyújtanak. E tekintetben a Bizottság a szerkezetátalakításról és foglalkoztatásról szóló közleményét¹¹ ágazati és regionális alapon fogja nyomon követni. A Bizottság úgy gondolja, hogy fontos egy olyan alapot is létrehozni, amely segíti a gazdasági szerkezetátalakítás folyamata által legrosszabbul érintett embereket és régiókat, valamint egy olyan tartalékalapot, amely a strukturális változások előre nem látható következményeinek esetére áll rendelkezésre.

A **foglalkozási és földrajzi mobilitás** elősegítése és a páneurópai munkaerőpiacból fakadó foglalkoztatási lehetőségek megragadása érdekében a Közösség elhárítja az akadályokat a munkaerőmobilitás útjából. A Bizottság nyomon követi a szakképesítések elismeréséről szóló irányelv elfogadását, és javaslatot tesz egy európai képesítési keretrendszerre, amely támogatja a képesítések és szakértelem elismerését, azáltal, hogy megteremti az átláthatóság és kölcsönös bizalom feltételeit, így a szabályozott foglalkozásoknál szélesebb körben segíti elő a felsőoktatási és szakmai mobilitást.

A világ humántőkéjének hasznosítása és bőséges tudásának kiaknázása érdekében a Bizottság továbbra is a **gazdasági migráció kezelésének közös szabályozási keretének** EU szinten történő létrehozásán munkálkodik, és a harmadik országok kutatóinak hosszabb távú tartózkodására vonatkozó gyorsított beléptetési eljárásokra, valamint az egységes rövid távú tartózkodásra jogosító vízum megszerzésének elősegítésére tesz javaslatot.

A foglalkoztatás és termelékenység növelése, valamint a társadalmi kohézió erősítése érdekében a Közösség támogatja és kiegészíti a tagállamok erőfeszítéseit a **humántőke, az oktatás, a szakképzés** területén, amely magában foglalja a fiatalok integrációjára fordított különös figyelmet az **európai ifjúsági paktumban**¹² megállapítottak szerint. Több embernek a foglalkoztatásba történő vonzása és megtartása érdekében a Bizottság segíti a tagállamokat az egészségesen eltöltött életévek számának növelését célzó intézkedéseket magában foglaló aktív időskorra vonatkozó stratégiák megvalósításában. Az Európai Szociális Alap keretében végzett tevékenységek kiegészítése érdekében a Bizottság javaslatot tett az élethosszig tartó tanulás programjára, amely támogatja az e területen EU-szerte végzett tevékenységeket és hálózatiépítést.

A Bizottság támogatni szándékozik az **egyetemeket** és a felsőoktatást nyújtókat abbéli erőfeszítésükben, hogy hozzájáruljanak a lisszaboni célkitűzések teljesebb megvalósításához,

¹⁰ COM(2005) 33., 2005.2.9.

¹¹ COM(2005) 120., 2005.3.31.

¹² COM(2005) 206., 2005.5.30.

például azáltal, hogy az EU-finanszírozás minden forrását intézményeik modernizálására veszik igénybe, valamint azáltal, hogy a bolognai folyamatot kiegészítő Oktatás és képzés 2010 elnevezésű program keretében folyó együttműködést erősítik. A Bizottság megvizsgálja az Európai Technológiai Intézet létrehozásának lehetőségét is a világban fellelhető legnagyobb elmék és ötletek vonzása céljából.

4. KÖVETKEZTETÉS

A növekedést és foglalkoztatást célzó megújult lisszaboni partnerség hitelességének megőrzése, valamint az európai polgárok folyamatos támogatásának megnyerése érdekében az érzékelhető eredmények elérése céljából sürgős lépéseket kell tenni. Különösen a közösségi szintű intézkedéseknek kell az olyan kulcsfontosságú cselekvésekre összpontosulniuk, mint az európai tudás és innováció támogatása, az állami támogatáspolitikai reformja, a jobb szabályozás, a szolgáltatások belső piaca, a Doha-forduló beteljesítése, a mobilitás és a gazdasági migráció útjában álló akadályok elhárítása, valamint a gazdasági szerkezetátalakítás társadalmi következményei. Alapvető fontosságú a kohéziós és a vidékfejlesztési politika szorosabb összehangolása is a növekedést és foglalkoztatást célzó lisszaboni partnerséggel. A Bizottság felhívja az Európai Unió többi intézményét, hogy tegyenek összehangolt erőfeszítéseket az említett politikák gyors teljesítésére.

A közösségi program és a tagállamok reformprogramjai közötti szinergia és komplementaritás a megújult lisszaboni stratégia sikerének kulcsa. A növekedést és foglalkoztatást célzó partnerség szellemében, valamint ezen program sikeres végrehajtása érdekében az Európai Bizottság az Európai Parlamenttel és a Miniszterek Tanácsával szoros együttműködésben fog munkálkodni, és a többi EU intézmény – az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, a Régiók Bizottsága, vagy a pénzügy területén az Európai Beruházási Bank – szakértelméből is merít.

A lisszaboni partnerségnek olyan hosszú távú kommunikációs stratégiára van szüksége, amely nem csak informálja polgárainkat, hanem be is vonja őket a folyamatba. Kommunikációs erőfeszítéseinknek leginkább nemzeti, regionális és helyi szinteken kell előretörniük. Ezért van szükség a nemzeti kormányokkal, parlamentekkel, régiókkal, városokkal és a civil társadalommal való szoros és folyamatos koordinációra. Ez biztosítja a stratégia demokratikus törvényességét, valamint sikerének alapját.

Mind politikai, mind gazdasági értelemben kritikus szakaszhoz érkeztünk. A tagállamoktól azt várjuk, hogy hiteles és nagyra törő cselekvési terveket dolgozzanak ki a lisszaboni stratégia sikeréért. Európának kell példával elől járnia. Európának meg kell mutatnia, hogy jól tud választani. Európának meg kell indokolnia választásait. Az alternatívák legyenek nagyra törők, de realisztikusak. A Bizottság példamutatásával a tagállamokat is erre ösztönözheti és bátoríthatja. Kizárólag a Bizottság, az Európai Parlament és a tagállamok együttes erejével érheti el Európa a megújult lisszaboni menetrendben kitűzött nagyra törő célokat. Itt a cselekvés ideje.